

Wat is het verschil tussen een orde en een congregatie?

De Kerk kent verschillende soorten kloosters. Daar wonen zusters, broeders, fraters of paters. Zij zijn lid van kloosterordes of congregaties. Vaak worden de aanduidingen 'orde' en 'congregatie' door elkaar gebruikt. Maar er is een verschil.

Kort gezegd komt het erop neer dat de kloosterordes dateren van vóór 1550. Alle instituten voor religieus leven die ná die datum zijn opgericht, worden congregaties genoemd. Dat betekent dat er maar een paar ordes bestaan. De oudste kloosterorde is die van de benedictijnen. De andere ordes zijn die van de cisterciënzers, kartuizers, norbertijnen (vernoemd naar de Limburgse heilige Norbertus), augustijnen, franciscanen en dominicanen. De laatste orde die in de 16e eeuw werd opgericht waren de jezuieten.

Dat er na 1550 geen nieuwe ordes meer zijn opgericht heeft te maken met de besluiten van het Concilie van Trente dat tussen 1545 en 1563 plaatsvond. Tijdens dat concilie werden er allerlei veranderingen in de Kerk ingevoerd, onder andere over de manier waarop kloosters georganiseerd waren.

Een ander verschil tussen ordes en congregaties is dat de leden van ordes plechtige geloften afleggen, terwijl de leden van een congregaties alleen de zogeheten 'eenvoudige kloostergeloften' afleggen. Dit wordt ook wel professie genoemd. In juridisch opzicht is er ook een verschil. De ordes zijn van pauselijk recht en vallen daarom rechtstreeks onder het Vaticaan. Congregaties kunnen ook van zogeheten bisschoppelijk recht zijn. In dat geval vallen ze onder de verantwoordelijkheid van de plaatselijke bisschop.